Дан Вам поклања јутро земље и 150 других скупоцених награда

ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА

ДАН

НОВИ САД, уторак, 29 октобра 1935

Уредништво и администрација: Булевар Краљице Марије бр. 9. Телефон: 21-05, 21-06. — Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58-460. — Поштански фах број 178.

ГОДИНА I — БРОЈ 131
Излази свакодневно сем понедеоника

МЕСЕЧНА ПРЕТПЛАТА:
20 дин. за земљу, 50 за иностранство

Затишје у афричком рату

У Адис Абеби се очекује почетак преговора за мир

Адис Абеба, 28 октобра. — Рајтер јавља:

У неким овдашњим круговима стално одлагање царевог одласка на фронт, доводи се у везу са изгледима на скори почетак преговора о миру, због којих, како бар мисле ти кругови, цар не жели да се дуже време удаљује из престонице.

Адис Абеба, 28 октобра. — Рајтер јавља:

Према досад примљеним вестима, на северном фронту влада од јутрос потпуно затишје.

Са јужног фронта нема никаквих извештаја, пошто је радиостаница у Горахају у квару.

Тврди се да се ради о чисто техничком квару, те да није тачна версија, да је станица оштећена бомбардовањем од стране италијанских авиона.

Конференција Централног одбора шумске индустрије

Београд, 28 октобра. — *У Министарству шума и руда одржана је данас, под претседништвом Министра г. Ђуре Јанковића, конференција Централног одбора шумске индустрије. Конференцији је присуствовао и претседник одбора бивши Министар г. Улмански. Расправљало се о свима актуелним питањима шумске индустрије, а у првом реду о питању извоза дрва у вези са применом наших санкција против Италије.* (Дан)

—o—

Збор Ј.Р.З. у Шапцу

Београд, 28 октобра. — *Извршни одбор Јрз заказао је велики збор Југословенске радикалне заједнице у Шапцу, за недељу 3 новембра.*

—o—

Конференција г. др. Аце Станојевића

Београд, 28 октобра. — *Данас је г. Аца Станојевић конферисао са већим бројем народних посланика. Г. Станојевић је у подне имао и један састанак са Министром унутрашњих дела г. др. Антоном Корошцем.* (Дан)

Један успех бригаде »црних кошуља«

Асмара, 28 октобра. — *Посебни ратни дописник ДНБ-а јавља: Армија генерала Баролиа наставља наступање.*

Једна бригада „црних кошуља" заузела је место Ади Нефас, у даљини 15 километара од положаја Сарајата, који је заузет пре неколико дана.

—o—

Маршал Бадољо се враћа у Италију

Масауа, 28 октобра. — *Агенција Стефани јавља: Начелник главног генералштаба маршал Бадољо стигао је у Масауа, где ће се укрцати на брод „Конте Верде", на коме ће се вратити у Италију.*

Кнез Штаремберг намерава да се прогласи за регента Аустрије

Лондон, 28 октобра. — Рајтер јавља из Беча да се тамо тврди, да је кнез Штамберг недавно у Линцу говорио неким својим најближим пријатељима, да ради на томе да буде проглашен за регента Аустрије.

Тврди се да је говорио, да је приликом недавне реконструкције владе могао постати савесни канцелар, али да је он тај положај одбио, и то: прво, због држања извесних католичких кругова, који се још не могу сложити са његовим корпоративним програмом, а друго, због тога што аспирира на положај државног поглавара.

Најзад се тврди да је кнез Штаремберг том приликом нагласио да кнежевска, односно грофовска ложа г. Штаремберга много старија од бившег аустриског владарског дома.

Британска влада је уверена да ће привредне санкције према Италији постићи жељено дејство

Лондон, 28 октобра. — Јутрошњи листови истичу да је британска влада уверена да ће привредне санкције према Италији имати жељеног дејства.

„Тајмс" тим поводом између осталог каже:

„Механизам Друштва народа стављен је у покрет, те влада уверење да ће он допринети да се знатно скрати трајање рата".

„Дејли Телеграф" каже између осталог да је политичка сарадња Велике Британије и Француске одмакла много даље него што се обично мисли. Лист истиче да две западне велике силе не сарађују само посредством својих политичких претставника, већ и преко обостраних стручњака.

„Морнинг Пост" сматра да предлози г. Мусолинија не допуштају за скоро решење спора.

„Дејли Хералд" тражи од министра иностраних послова г. Хора да што пре јасно и недвосмислено изјаве, да садашња британска влада не жели да сарађује у било каквом решењу које би значило повреду Пакта Друштва народа или које би оглашеном нападачу донело какве користи од извршеног напада.

Пред контраофанзивом Абисинаца а јужном фронту?

Џибути, 28 октобра. — Рајтер јавља да у француској Сомалији круже гласови, према којима Абисинци припремају снажну противофанзиву на јужном фронту.

Прослава 13-годишњице фашистичког похода на Рим

Рим, 28 октобра. — Авас јавља:

Данашња прослава тринаестогодишњице фашистичког похода на Рим отпочела је у атмосфери највећих празника. Све су трговине затворене, а све куће окићене заставама. Чланови фашистичког директорија данас пре подне корпоративно су отишли на гробље „Верано" да се поклоне гробовима погинулих фашиста. На балкону палате „Венеција" истакнута је фашистичка партиска застава.

Према досад примљеним извештајима, прослава је отпочела у свима градовима Италије у знаку највећег одушевљења.

Листови напомињу да је у току тринаесте године фашистичког поретка основано продуктивних установа у вредности од једне и по милијарде лира

За више квалификације општинских чиновника

Министар правде г. др. Миле Мишкулин донео је ових дана решење, да се у будуће у целом ресору Министарства правде постављају на сва места само дипломирани правници а на места, која изискују стручну спрему (рачунску, режисерску итд.) да се могу поставити само они, који су свршили Државну трговачку академију или школу равну по рангу њој.

Ово решење донето је делимично због великог броја дипломираних правника који траже запослење у ресору Министарства правде, а делимично због великог броја немилих појава (дефраудација итд.) које су се десиле у извесним судским рачуноводствима у прошлости. Решење г. Министра правде наићи ће без сумње на опште одобравање и свестрано признање.

До сада није се код нас полагала већа важност на оспособљене чиновнике, нарочито у звањима где се није водила апсолутна контрола о чиновничким квалификацијама.

Иако ми имамо довољан број квалификованих лица, за постављење у много случајева није се гледало на свршене науке већ је било главно, да кандидат има добре везе и партиско обележје. Није чудо стога да таква лица при вршењу поверене им дужности нису била у оној мери савесна, као што би то били људи, који су добили положаје једино на основу своје квалификације и способности.

Ослањајући се на партиске везе и свесни, да свој положај могу заузимати само тако дуго док је партија на власти, они нису презали од никакових званичних злоупотреба. Стога и видимо скоро сваки дан цео низ дефраудација, фалсификовања докумената и сличних деликата. Било је, чак, случајева, где су чиновници, позвани на одговорност због утаје државног новца, без устезања и без икаквих скрупула изјавили, да су проневерени новац утрошили на агитационе сврхе, приликом избора за народне посланике. Сви су они били чврсто убеђени, да ће у случају незгоде наћи довољну заштиту код политичких партија у чију су корист вршили неисправности.

Тим немилим појавама, како изгледа, хоће г. др. Мишкулин да учини крај. Пример г. Министра правде могли би следити и друге његове колеге нарочито пак г. Министар унутрашњих послова, утврђујући вишу квалификацију од садашње у првом реду за општинске чиновнике. Срећене прилике наших општина претстављају срж не само добре администрације већ и целокупног привредног и социјалног живота нашег народа.

До тих срећених прилика, међутим, ми ћемо моћи доћи само ако администрацију општине буде водило савесно и стручно оспособљено општинско чиновништво. У првоме реду, пак, општински бележници требају да буду људи на свом месту. Положај општинских бележника данас је у великој мери профанисан. У интересу оздрављења прилика у нашим општинама требало би безусловно инсистирати на томе, да се за општинске бележнике могу поставити само дипломирани правници са најмање петогодишњом праксом у политичко-управној служби. Исто тако требало би тражити квалификацију свршене средње школе, превенствено Трговачке академије, уз положене стручне испите из државног рачуноводства и за општинске благајнике, коју службу врше данас у овим крајевима благајници, бирани из реда грађана, често врло нехатно, а скоро без изузетка нестручно. Општинска администрација данас је доста компликована, а од стручног вођства општинских послова изискује се много иницијативе. Нарочито, пак, имаће тежак и деликатан задатак општински бележници око издавања разних уверења и докумената у вези са прописима Уредбе о заштити земљорадника. Погрешно, несавесно или нестручно састављено уверење може нанети недогледну материјалну штету једној или другој страни.

Сматрајући огромну важност чиновничког позива г. Министар правде учинио је први корак ка побољшању наше администрације и сада је ред на осталим Министрима да следе његов у сваком погледу признања достојан пример.

Др. Б. П.

После успешног лечења у Јодном купатилу Краљевски Намесник г. др. Раденко Станковић напустио је Нови Сад

Краљевски Намесник г. др. Раденко Станковић, који је био 16 дана на лечењу у новосадском јодном купатилу, напустио је јуче у 12.05 часова у подне, у пратњи свог секретара г. Миодрага Спасојевића, Нови Сад. На железничку станицу испратили су га Бан г. Светислав Пауновић, шеф кабинета г. Александар Цветковић, инспектор г. Милан Јовановић и велики број поштоваоца Краљевског Намесника. Пре одласка г. др. Раденка Станковића из Новог Сада о његовом боравку и лечењу у Јодном купатилу издат је следећи званичан комунике:

Краљевски Намесник господин др. Раденко Станковић изјавио је: Задовољан сам и лечење је успело. У заводу је примерен ред. Примена физикалних метода је целисходна и изводи се врло вешто.

О боравку Краљевског Намесника г. др. Станковића у Новом Саду добили смо још следећа обавештења:

Краљевски Намесник боравио је у Јодном купатилу, односно у хотелу „Парк" од 12 до 27 октобра. За цело ово време лечио га је бањски лекар г. др. Вилим Вилт. Управа купатила ставила је Краљевском Намеснику на расположење цео други спрат, где је обављено и само лечење. Краљевском Намеснику преписао је лекар свакодневно топле купке, паковање са блатом, електричну и обичну масажу. О кујни за Краљевског Намесника водио је бригу лично ресторатер хотела г. Жига Мезеји. Краљевски Намесник није доручковао, већ само ручавао и вечерао, а на његову нарочиту жељу за ручак и вечеру сервирала се свакодневно морска или дунавска риба. Дијета за Краљевског Намесника није била прописана. Краљевски Намесник за време свог боравка у Новом Саду често је правио излете у околину Новог Сада, а скоро свакодневно надзиравао је градњу своје виле у Чортановцима.

Краљевски Намесник, као што је јављено, примао је и често посете. За време свог боравка у Новом Саду примио је у зудијенцију претседника владе г. др. Милана Стојадиновића и Министра унутрашњих послова г. др. Антона Корошца. Једном приликом, пак, посетио га је и Краљевски Намесник г. др. Иво Перовић.

За време боравка Краљевског Намесника стално се налазио у Новом Саду и генерални директор купатила г. Јанковић, који је лично надзиравао пословање у хотелу и водио бригу, да високи гост буде у сваком погледу задовољан са својим овдашњим боравком и лечењем.

Оваквих 100 купона треба исећи и послати администрацији

Како се гледа на политичку ситуацију у круговима блиским влади

Београд, 28 октобра. — У круговима блиским влади г. др. Стојадиновића будући развој политичких догађаја посматра се са највећом мирноћом.

Последње гласање у Скупштини било је повод да се убрза процес око образовања Југословенске Радикалне Заједнице не само у народу, него и у Народној скупштини. На атак удружених хетерогених елемената у Скупштини, Југословенска Радикална Заједница показала је своју виталну снагу предузимајући одмах једну снажну контраофанзиву. За најкраће време, од неколико дана само, у посланички клуб Југословенске Радикалне Заједнице уписало се већ 140 народних посланика. Овај упис није више као они ранији, када су се посланици сваких 15 дана уписивали и исписивали из разних клубова. Ово је не само упис у Клуб, него и упис у странку; ово је једно дефинитивно политичко обележавање у смислу нормализовања политичких прилика у земљи; ово је опредељивање не за личност, већ за један утврђени политички и социјални програм.

Поред посланичког клуба Југословенске Радикалне Заједнице, коме је претседник г. Драгиша Цветковић, народни посланик и бивши министар, и даље постоји клуб посланика скупштинске већине, коме је претседник г. Стеван Јанковић. Према томе ономе броју од 140 треба додати још једну групу народних посланика њих 30 до 40, који ће помагати владу, остајући у клубу већине, а којима, из разних узрока, није згодно да уђу у Југословенску Радикалну Заједницу.

Према томе око владе г. др. Стојадиновића налази се једна солидна, хомогена група посланика Југословенске Радикалне Заједнице. То је језгра, то је центар Народне Скупштине. Тај центар има да даје тон и правац даљем раду Народне Скупштине.

Хоће ли бити могућна сарадња владе г. др. Стојадиновића и садашње Народне Скупштине, као целине?

Изјаве, које је до сада о томе питању давао лично Претседник владе садржавале су јасно његову жељу, да настави рад са Народном Скупштином. На нове изборе, изјављивао је г. др. Стојадиновић, не може се ићи без новог изборног закона и без довршене организације великих партија. Ни једно, ни друго још за сада није свршено, нити је могло бити свршено у овом кратком року од свега 4 месеца, од како постоји влада г. др. Стојадиновића, па још уз то у време парламентарних ферија. Из овога излази, да су нетачне верзије, које су кружиле ових дана као да је влада г. др. Стојадиновића намерно изазвала подвојеност у гласању око избора Претседништва Народне Скупштине, да би у тој подвојености и неслагању пружила један доказ о неспособности данашње Народне Скупштине да она настави свој рад. У владиним круговима, напротив, стално се подвлачи, да се претседник владе, три дана пре гласања у Скупштини односно избора новог претседништва, отворено изјаснио у своме говору да влада оставља питање претседништва да то питање реши сама Народна Скупштина. С обзиром на прописе нашег Устава г. др. Стојадиновић није могао да да никакву другу изјаву. Отуда се гласање од 20 октобра не може никако везивати за питање односа владе према Скупштини.

Овај однос, међутим, расчистиће се чим влада и Скупштина дођу у директан контакт, приликом подношења законских предлога и гласања о њима. Поједини министри већ су пре неки дан поднели неколико закона Народној Скупштини на претрес. Доћи ће још и нови законски предлози. Тада ће се видети: да ли је могућан рад ове Народне Скупштине или не? Дотле влада нема никаквог разлога да мења свој раније став према Народној Скупштини.

У даљем раду у Народној Скупштини доћи ће на дневни ред политички закони, од којих је од нарочитог значаја изборни закон. Односно тога закона постоји намера у владиним круговима, да се о њему изврше најшира консултовања. Постоје у главном два мишљења: једно у корист старог изборног закона са листама по окрузима, а друго у корист бирања по срезовима. У круговима Југословенске Радикалне Заједнице истиче се, међутим, и једна нова тежња, а наиме да се кандидације везују не за личност, већ за једну извесну политичку партију, односно политички програм .Тако би биле ојачане велике партије, а онемогућене кандидације појединаца или дисидената.

Рад на организацији странке Југословенске Радикалне Заједнице продужиће се и даље најинтензивније у народу. Тесна сарадња између Извршног Комитета Југословенске Радикалне Заједнице и посланичког Клуба Југословенске Радикалне Заједнице учиниће у будуће рад на терену још ефикаснијим. У народним посланицима стиче партија читаву једну фалангу врло енергичних пропагатора за своју организацију. Јединство пак и сложан рад на организацији партије оличен је и огарантован у самом Извршном Комитету Југословенске Радикалне Заједнице, у коме четири његова члана, на челу са г. Апом Станојевићем, управљају целокупним послом у највећој једнодушности и споразуму,

Министар пољопривреде г. Светозар Станковић у Новом Саду

Јуче је боравио у Новом Саду Министар пољопривреде г. Светозар Станковић, који је том приликом имао састанак са својим бирачима из среза и са својим пријатељима. Синоћ се г. Станковић вратио у Београд.

—o—

Велики збор Удружене опозиције у Петровграду одржаће се 10 новембра

Петровград, 28 октобра. — За синоћ у 18 часова, у сали хотела „Српска круна", била је заказана конференција удружене опозиције на коју је требао доћи и одржати предавање г. др. Драгољуб Јовановић. Међутим, конференција је у последњем моменту одложена, а заказан је велики збор за 10 новембра о. г., у 10 часова пре подне, на Житном тргу. На збору ће говорити гг. Драгољуб Јовановић и Јоца Јовановић. На збор је позван и г. Љуба Давидовић, као и други истакнути чланови удружене опозиције.

—o—

Конституисање Ј. Р. З. у Иригу

Рума, 28 октобра. — У Иригу је одржана конференција бивше Радикалне странке на којој је конституисан одбор ЈРЗ. Овај привремени одбор спровешће организацију ЈРЗ у Иригу и свим селима среза иришког.

Акцијом око организовања руководе гг. др. Божидар Вучинић, адвокат Љубомир Чешљар, сремски школски надзорник и Живојин Јанковић, свештеник. (Дан).

—o—

Чланови управе Главног задружног савеза

У управу Главног задружног савеза изабрани су на јучерашњој скупштини у Осеку и г. г. Дака Поповић, сенатор, а у надзорни одбор др. Мирко Косић, народни посланик и Трива Крстоношић, управник, као претставници Савеза српских земљорадничких задруга у Новом Саду.

—o—

Практични учитељски испити полагаће се половином новембра

Практични испити за учитеље народних школа при Државној женској учитељској школи у Новом Саду одржаће се, како смо обавештени половином месеца новембра.

Испите ће полагати учитељи са територије која спада у надлежност Женске учитељске школе, а вероватно и други које Министарство упути на ову територију.

Молбе појединих кандидата за полагање испита стално пристижу. Очекује се да ће укупан број кандидата бити око педесет.

—o—

Дан штедње

Савез Штедионица Краљевине Југославије издао је данас проглас за једанаести дан штедње, који ће се одржати 31 о. м. Савез позива грађанство на штедњу и цитира изреку Блаженопочившег Витешког Краља Александра Првог Ујединитеља, која гласи: Штедња је основ среће сваке породице и државе и њихове економске слободе и самосталности.

ДАН

је почео од 22 октобра, свој велики наградни конкурс.

„ДАН" ће свакодневно на другој страни објављивати купон. Ко сакупи 100 таквих купона стиче право на бесплатно учешће у наградном конкурсу „Дана".

Сваки читалац „Дана" треба да сече купон.

Ко сакупи сто таквих купона стиче право на бесплатно учешће у нашем великом наградном конкурсу.

У наградном конкурсу „Дана" предвиђено је 150 скупоцених награда, међу којима и једно јутро земље и луксузна трпезарија.

Поједини читаоци и претплатници „Дана" моћи ће да учествују у конкурсу и са више серија од сто (100) купона, тако да ће свака серија бити узета у комбинацију за нову награду.

Учествујући у конкурсу „Дана" помоћи ћете сиротињу преко Црвеног крста, јер један од сто иде у његову корист.

Купоне, који ће се објављивати до краја фебруара 1936 године, треба по завршном конкурсу послати на адресу: администрација „Дана", Нови Сад, Булевар Кр. Марије 9. са ознаком „за конкурс".

Администрација „Дана" прима и претплату за „Дан", која износи 20 динара месечно, а за Нови Сад, са достављањем у кућу, 24 динара,

Почните са сакупљањем наградних купона „ДАНА"!

Једна од 150 скупоцених награда неће Вас мимоћи!

Зборови присталица бивше Х. С. С. у Сремској Каменици и Петроварадину

У недељу у 9 часова пре подне одржан је у Ср. Каменици велики збор бивше Х. С. С. Збор је отворио ратар Лазар Рад и после поздрава, упућеног присутним Србима, Хрватима, Словацима и Мађарима дао је реч народном посланику г. Живану Кувездићу из Иланче. Г. Кувездић је нагласио у уводу свог говора да је од др. Мачека овлашћен да изјави, да Хрвати нису никада били против ове државе, а нити против јединства. Они су само против државног уређаја, у коме цветају непоштење, лоповлук и корупција.

Далековидни и даровити вођа хрватског народа, покојни Стјепан Радић (Повици: Слава му!) још 1918 године говорио је, да не треба ићи у Београд без претходног одобрења широких народних маса, али њега бивше Народно веће у Загребу није хтело да слуша, а није га ни разумело. Због његове тадашње апстинеције називали су га антидржавним, баш тако, као што и нас данас називају, а све у циљу, да разбију или онемогуће заједнички рад и споразум између Срба и Хрвата.

Хрвати и у најтежим часовима нису никада говорили да неће ову државу. Напротив пуним устима трубили смо и говоримо и данас свакоме, да ову државу хоћемо, али уз резерву, да ми будемо господари наших џепова, а нећемо да будемо голи и боси, какви смо били за ових последњих 17 година.

За време диктатуре радило се без парламента, дакле без контроле. Говорило се, да је тако јевтиније, али је државни буџет стално повећиван, а истовремено повећавали су се и улози појединаца у швајцарским банкама. После диктатуре долази Бошко Јевтић на чело владе, кога ће тек доцнија историска кроника моћи да прикаже у правој улози и пуном светлу. Како је тај каваљер водио доцније изборе, добро је познато, а многи честити Хрвати осећају још увек последице тих избора на својим табанима и поломљеним ребрима. Тај Бошко Јевтић није питао да ли сељак има коња или вола, њему је било главно, да што већи број стоке привуче у свој тор. После избора нас, слободно изабране посланике наш вођа др. Мачек позвао је у Загреб, где смо једногласно решили да не идемо у Јевтићев тор, пошто су тамо проглашени за посланике кандидати са 136 гласова, док наши људи и са 12.000 хиљада гласова нису били изабрани. Закључили смо да издржимо и загазимо у даљу борбу, која се са врло много успеха води у целој земљи. Надамо се да ће та наша борба бити успешна и то под барјаком, који је развио др. Мачек.

После говора г. Кувездића, говорио је још г. др. Небојша Малетић, адвокат из Ср. Митровице, који је позвао Србе, да наставе свој рад у слози са браћом Хрватима и да се клоне демагога, који хрватски покрет злонамерно тумаче само за то, да онемогуће слогу братских племена. Пошто су још говорили г. Хинко Пијуси из Шида и г. др. Петар Гвоздић, адвокат из Ср. Митровице, упућен је поздравни телеграм г. др. Мачеку. Збор је закључен са клицањем гг. др. Мачеку, Давидовићу и Јовановићу.

У 4 часа после подне одржан је састанак присталица Х. С. С. у гостиони „Франкопан" у Петроварадину и том приликом узели су реч исти говорници, као и у Каменици.

—o—

Конференција г. др. Радушка Илијића

Јуче пре подне одржан је у просторијама „Два анђела" састанак присталица г. др. Радушка Илијића. После поздравног говора др. Илијића изабрано је 27 пододбора, а на челу једног од ових пододбора и г. Мита Клицин. У дискусији је учествовао г. др. Мића Иванчевић, који је у свом говору истакао потребу измирења са групом г. др. Бранка Илића. Конференција је једногласно заузела исто становиште и г. др. Илијић је овлаштен, да у том смислу подузме потребне кораке.

—o—

Избори већника петровградске коморе биће предложени за 12 јануар

Петровград, 26 октобра. — Претседништво Трговинско-индустриске коморе у Петровграду одржало је јуче пре подне седницу, на којој су расправљана питања која треба да се изнесу пред седницу већа, која ће се одржати у среду 6 новембра. Претседништво је решило да ће предложити већу да се избори коморских већника одрже 12 јануара идуће године, али да се претходно затражи измена уредбе о изборима коморских већника, како би чланови управног и надзорног одбора појединих принудних удружења могли такође бити бирани за већнике. Надаље је претседништво усвојило нацрт буџета за 1936 годину у висини од 460.700 динара. Извршена је редукција службеничких принадлежности, која се креће између 20 и 45 од сто скупаринског доплатка. Усвојен је предлог о изменама и допунама чиновничке прагматике. Решено је да се на пленарној седници коморског већа узме у претрес Уредба о заштити земљорадника, пошто је садања уредба неповољна за трговце. Још је решено да се изградњи коморске палате приступи тек на пролеће, пошто град још увек није отстранио материјал са порушене зграде, чије је земљиште продато комори за палату.

—o—

НАША РУБРИКА

У Немачкој објављују рат и мртвим Јевејима

Берлински дописник швајцарског листа „Наје Цирихер Цајтунг" је послао својој редакцији следећу вест :

Државни министар пропаганде др. Гебелс издао је ових дана наређење које забрањује да се на спомен-плочама и споменицима набрајају имена у светском рату погинулих Јевреја. Земаљским уредима и свима Министарству пропаганде потчињеним инстанцијама се наређује да ту забрану на подручју своје делатности ставе на снагу.

То наређење се може схватити само у том смислу, да се са свих споменика и спомен-плоча морају избрисати сва јеврејска имена. У светском рату је на ратном пољу 12.000 јеврејских војника и официра положило своје животе за Немачку. Све до 1933 године нико се није усудио да те жртве за Немачку почне делити према расним принципима. Сам претседник Хинденбург је написао увод за спомен публикацију, коју је државни савез јеврејских бораца с фронта издао као успомену на погинуле јеврејске војнике. У безбројним немачким градовима и селима стоје споменици, на којима су у камен или бронзу урезана имена оних, који леже у заједничким гробовима, пошто су заједнички пролили своју аријевску и неаријевску крв. И у званичним зградама у индустриским предузећима свуда можете наћи спомен-плоче, на којима су наведена имена оних, који су из тог или оног предузећа пали у рату. Ако сада заиста дође до тога, да се та имена длетом и чекићем избришу, иако та имена симболизирају крвљу запечаћено пријатељство, онда ће званични антисемитизам у Немачкој иставити себи беспримерно сведочанство о својим тековинама.

—о—

За слободу мисли

Под насловом „За слободу мисли и акције" у последњем броју београдског „Народа" наш одлични публициста г. Никола Ђоновић пише, између осталог:

Данас је служба општем добру још мало постала смешна. Служи се само са еланом сопственом добру. Ретки су људи који поред сопствених брига искрено претерују преко главе и опште бриге, ако преко њих и њихова кожа није у питању. Ако се такви нађу на њих се гледа или с потсмехом или с мржњом. То раде и појединци и друштво, које се одвикава од врлине. То је знак опадања јавног духа и јавног интереса.

Пометње које су настале у нашем националном животу треба што пре отклонити. Оне се неће лако отклонити, ако се не осветле сви проблеми и сва питања. Због тога се и тражи слобода за поштену и савесну мисао. Ко њу угушује, тај ће се потуцати по мраку из кога се неће лако испртити. Не могу се разбити заблуде, разведрити дух ни осветлити видици без слободе. У темељима свију политичких рушевина биле су узидане заблуде.

Поштена, слободна, стваралачка мисао не сме се прогањати. Ко то чини тај свесно ради зло против заједнице. Ко помеша лични интерес са општим и лични стави испред општег тај ће бити смрвљен.

Треба предвиђати, јер народ у борби за своја права и своје интересе не бира средства.

ЖИВОТ НАШИХ ЉУДИ И КРАЈЕВА

5.000 незбринутих Суботичана очекују ове зиме помоћ

Суботица, 28 октобра. — Социјални градски отсек у Суботици завршио је попис незбринутих грађана који у току ове зиме очекују помоћ од града. Према овом попису у Суботици има тачно пет хиљада незапослених и незбринутих грађана, а за њихову помоћ град Суботица мора издати најмање 200.000 динара. Град је намеравао да ову суму пребаци на један проценат социјалног пореза и у том смислу упутио је предлог Министарству финансија, али је овај предлог одбијен. Град је одлучио да ће у натури издати зимску помоћ само неспособним за рад и болесним, док ће незапослени бити употребљени на јавне радове. Они ће добити надницe из фонда за кулук. У збрињавању незапослених и неспособних град помаже друштво „Добро дело" које дневно храни око 100 лица као и католички Жупни уред који у току зиме издаје сиромашним и болесним 50—60 оброка топлог јела дневно. *(Дан)*

—о—

Удружење пензионисаних општинских намештеника на територији Дунавске бановине извештава своје чланове да ће редовну годишњу скупштину која је била сазвана за 20 октобар о. г., али услед недовољног броја чланова није одржана, одржати 3 новембра о. г. пре подне у 10 сати у Новом Саду, у великој дворани Банске управе са истим дневним редом.

У најскорије време приступиће се радовима око спречавања даљег одроњавања обале на 5 километара испред Новог Бечеја коју угрожава Тиса. У ту сврху извршио је потребна снимања инж. г. Радмило Сиротановић, кога је упутио Технички одељак из Петровграда.

На реорганизацији друштва „Фрушка Гора" у Кули ради г. Јулије Сеге. Иако друштво постоји у Кули већ неколико година, у последње време се није било резултата. Интересовање за друштво је иначе велико.

За отплату дуга општинског пореза примаће општински одбор у Боки кукуруз са 20 процената скупље од дневне цене. На овај начин узимано је и жито које је после по веома повољној цени продато.

Играјући се наишло је на боцу са раствором камене соде двогодишње дете Арона Груба, берберина из Владимировца. Дете је мало соде попио од чега је после два дана у најтежим мукама умрло. Општински лекар г. др. Петар Димиеску указао је несрећном детету хитну помоћ, али није било могуће да се спасе.

У Инђији је извршила самоубиство седамдесетогодишња старица Љубица Радошевић. Љубица је дуже времена патила од неке тешке болести, па је решила да раскрсти са животом. За извршење самоубиства изабрала је бунар. Први сусед, један берберин, не верујући у речи девојчице одмах је дотрчао, али је старица већ била мртва.

На прузи код села Голубинаца теретни воз прегазио је Драгутина Кичала, родом из Братиславе у Чехословачкој. Кичала је кондуктер скинуо у Бешки, јер није имао карту. Тамо му је, док не плати таксу узео џепни часовник, па је затим пуштен. Он је после наставио пешке пут према Руми, па изгледа да га је воз достигао и у мраку прегазио.

Инспектор Банске управе г. Новаковић, посетио је ових дана Вршац, где је извршио преглед звања Градског поглаварства, Учитељске школе, Гимназије и других надлештава. Г. Новаковић је био у Вршцу 4 дана.

Домаћинска школа биће кроз кратко време отворена у Бачком Петровцу. Министарство просвете је већ издало одобрење за отварање ове школе. Министарство је именовало већ и једну наставницу за ову школу, а за кратко време очекује се именовање још једне наставнице. Школа ће трајати пет месеци, а предавања и практични радови врши ће се у згради гимназије са словачким наставним језиком.

Један интересантан грађевински спор расправљао је Окружни суд у Суботици. Један познати суботички адвокат добио је од једног свога клијента 6000 динара с тим да ову своту задржи у случају ако изгуби парницу која је против њега вођена. Адвокат ове паре није хтео да држи код себе него их је предао на улог у филијалу једне велике банке. Међутим, клијент је парницу добио и одмах отишао код адвоката да подигне свој новац. У међувремену је банка тражила заштиту за исплаћивање улога, која јој је одобрена и адвокат није могао да подигне новац свога клијента. Клијент је поднео против њега тужбу суду, да му одмах врати положени новац. Суд је дао места тужби и обавезао адвоката да врати новац клијенту. У образложењу пресуде суд је подвукао да адвокат није смео примљени новац уложити у приватну банку него га је морао положити било код неког државног завода или, пак, у судски депозит. Адвокат се није задовољио овом пресудом и жалио се Касацији.

У Новим Бановцима, у Срему непознати лопови искористили су једну ноћ када је у селу владала олуја. Насилно су отворили врата на кући сељака Фрање Гасера и из једне собе однели целокупан намештај и друге разне предмете. Гасер се налазио код неких својих пријатеља, а олуја га је спречила да се врати кући.

Општински егзекутор Стјепан Манцета из сремског села Хртковаца код Руме ишао је са једним редаром да наплати општински порез на једној пустари недалеко од села. Примивши у име пореза већу своту новца Манцета је под неким изговором рекао редару да иде у кукурузе и да га овај причека. Међутим, како се дуго није појављивао, редар га је почео тражити, али узалуд. Његов нестанак пријављен је властима, али до данас није још ухваћен.

У мешовиту радњу Карла Улриха у Руми ушла су два просјака молећи за милостињу. Улрих је био у великом послу и просјаке одмах са врата учтиво одбио. Просјаци су се удаљили, али су се убрзо вратили кад никог више није било у радњи. Чим су ухшли у радњу један од њих ухватио је Улриха за гушу и почео га давити, док је други извадио нож и трговцу се запретио да ће га заклати. Улрих је ипак успео да виче у помоћ, тако да су стигли укућани. Обојица просјака одмах су разоружани и предати властима. — Њихова имена држе се у тајности у интересу истраге.

Скупштина Адвокатске коморе

За претседника Коморе поново је изабран г. др. Стева Адамовић.

Уз велико учешће адвоката из Војводине одржана је јуче годишња скупштина Адвокатске коморе за Војводину. Истовремено одржана је и годишња скупштина потпорног фонда Адвокатске коморе. На дневном реду било је више важних питања, која дубоко засецају не само у интересе адвокатског сталежа, него и саме Војводине и њеног правног живота.

Пошто је претседник г. др. Стеван Адамовић отворио скупштину и поздравио присутне прочитан је извештај управног одбора, који ће у смислу закона бити упућен г. Министру правде. У извештају скреће се Министру нарочита пажња на околност, да су наши виши судови дакле Апелација и Касација оптерећени у толикој мери, да на пример код Касације сада долазе на ред они предмети, који су тамо стигли 1931 и 1932 године, шта више и мничне парнице чекају по 3—4 године на своје окончање. Услед тога правни поредак трпи огромне штете, а побољшање стања могло би се постићи искључиво повишењем броја судија код Апелационог и Касационог суда. У своје време полазило се са становишта да се број виших судија одређује према броју становништва. Тај сразмер данас није уважен, а исто тако није узет у обзир ни привредни живот, који је у управном сразмеру са бројем парница. Ако, на пример на 100.000 становника у Зетској бановини долази 40 судија, онда би на исти број становнике у Војводини требало бар три пута толико судија. Међутим, никакве користи нема од уведене праксе, да се овамо шаљу судије са других правних подручја. Стање код виших судова може се поправити само тако ако се из редова искусних и угледних адвоката поставе више судије.

Скупштина је једногласно констатовала да тешко стање у правосуђу не терети ни Апелациони, а ни Касациони суд, јер ови чине надчовечанске напоре да савладају посао. Утврђено је, затим, да адвокатски сталеж тешко одговара својим материјалним дужностима према Комори и пензионом фонду.

Скупштина је утврдила да је у последње време адвокатском сталежу нанета не повреда, него директно увреда тиме, што су на три јавнобележничка места постављени људи са других територија. Од 550 војвођанских адвоката могле су се наћи достојне личности, на које се том приликом могло рачунати.

Адвокатска комора је и овом приликом констатовала да полициске власти чине злоупотребе по параграфу 12 Закона о заштити државе, јер суђење у тим стварима спада у делокруг редовних судова. У вези с тим Комора ће затражити од г. Министра правде да се сви редовни судови, а нарочито Суд за заштиту државе, као непотребни укину.

После ових констатација и опширне дискусије извршен је избор нове управе. Поново су изабрани за претседника г. др. Стеван Адамовић, адвокат из Новог Сада, за потпретседника г. др. Жарко Јакшић, адвокат из Петровграда, а за претседника дисциплинског суда г. др. Александар Моч, адвокат из Новог Сада.

Шира конференција трговаца

Новосадски трговци траже јевтинију струју и Железничку дирекцију

Ако се Железничка дирекција мора већ да сели из Суботице, новосадски привредници траже да се премести у Нови Сад

У недељу пре подне одржана је, у свечаној дворани Трговачког дома, конференција новосадских трговаца на којој је имао да се одреди став новосадских трговаца у погледу два важна питања која интересују цео Нови Сад, а специјално новосадску привреду. На конференцији је требао да се одреди став новосадских трговаца према акцији Југословенске националне организ. „Карађорђе" за снижење цена електричној струји у Новом Саду и по предузимању евентуалне акције од стране свих заинтересованих привредних кругова поводом одлуке г. Министра саобраћаја о пресељењу Дирекције државних железница из Суботице у Београд.

Конференцију, којој је присуствовало око педесет најугледнијих новосадских трговаца свих струка, отворио је нешто после 10 часова претседник Удружења трговаца г. Станко Лазић, велетрговац.

Поздрављајући присутне, у првом реду претставнике штампе, г. Лазић је упознао присутне са акцијом Ј. н. о. „Карађорђе" о снижењу цена електричне струје, потсећајући на бојкот противу Електричне централе који је покренут пре неколико година.

Затим је споменуо све перипетије кроз које је пролазило питање цена електричне струје у Новом Саду, од почетка преговора претставника Новосадске општине са г. Бреком, до најновије судске пресуде којом се признаје захтев за снижење струје са 37.5 од сто, а која се сада налази код више инстанце, Апелационог суда.

Реферат секретара г. Секулића

Секретар удружења трговаца г. Душан Секулић изложио је затим, кратко све што је од 1930 наовамо, учињено у погледу борбе противу Новосадског електричног д. д.

— Наше удружење, које је тада било удружење трговаца и индустријалаца, са својих неколико чланова ишло је још 1930 године у Електричну централу, рекао је г. Секулић, водећи преговоре за снижење цена струје за државска и индустриска предузећа. Извесни чланови, као појединци, били су постигли повољне уговоре са управом централе. Године 1931 покренута је акција на широј бази. За време од три недеље биле су погашене светлости на свима излозима главних улица, Краља Петра, Краља Александра, једног дела Железничке и Јеврејске улице, и ми смо се надали да ћемо постићи бар неке резултате. Међутим, десило се то да појединци нису били солидарни и гро трговаца није од ове акције видео успеха.

Г. Секулић је потом истакао значај солидарности привредника и трговаца у евентуалном заједничком одлучном кораку против Електричне централе.

За организовање митинга.

Г. Папић, који је присуствовао конференцији као делегат Ј. н. о. „Карађорђе" предложио је да се делегатима трговаца да неограничена пуномоћ, да се настоји на томе да се протестни митинг што пре одржи, и, најзад, напоменуо да би Електрична централа сигурно попустила када би грађанство уплаћивало противувредност рачуна за утрошену струју у судски депозит.

Г. Милан Попов је нагласио затим да се покушавало раније, али да се није могло успети, јер је било изузетака, који нису хтели да се повинују. Алудирајући на тешку покретљивост Новосађана, г. Попов предлаже да се позову сви грађани да плаћају струју за 37.5 од сто мање.

— Да се проба тако три до четири месеца, јер они морају дати струју.

— Кад је 99 од сто сложно, — узима реч г. Секулић поново, настаје питање да ли ће репресивне мере донети жељене резултате.

Кад су господа из Електричне централе сазнала за новопокренуту акцију, одмах су се заинтересовала за њу. Генерални директор инж. г. Панаотовић рекао ми је при сусрету на улици:

— Ми хоћемо да преговарамо, али са претставницима града, у градској кући!

— Другим речима: „Ми хоћемо да пустимо пене струји, али ми од града тражимо да се наш уговор призна". Они, дакле, траже да добију искључивост . . .

Нека се помогне ова акција, — наставља даље г. Секулић. Нека се одузме 37.5 од сто. Нека се аквирира довољан број грађана. Гро грађанства.

Сви из једној линији

Г. Станко Лазић: — Шта ми тражимо? Да буде јевтинија струја. То је главни циљ који желимо да постигнемо. Сви смо на једној линији.

Г. Сава Нишевић: — Ако је овде само реч о „шиканацији" према Електричној централи, онда ове мере немају своје оправдање. Сматрам да би требало на меродавном месту молити да се судски спор са електричном централом што пре оконча. Тај предмет је сада код Апелације.

Г. Лазић: — Да ли хоћете да шаљемо нашег делегата или не? Ми нашем делегату можемо да дамо овлашћење да води преговоре да се цене снизе за 37.5 од сто.

Г. Нишевић: — Ја сам против тога да се преговара са Новосадским електричним д. д. Ми немамо шта да преговарамо, док не падне дефинитивна судска одлука!

Г. Лазић: — Преговори су бесмислени!

На крају је одлучено да једна монстр-делегација посети претседника Апелационог суда г. др. Николу Игњатовића и да га замоли да се у питању познате одлуке Окружног суда донесе мишљење Апелационог суда, преко реда, обзиром да било позитивно или негативно мишљење Апелационог суда, интересује неколико десетина хиљада новосадских потрошача струје. Такође је одлучено да се из круга трговаца одреди неколико делегата који ће сарађивати са акционим одбором „Карађорђа."

О пресељењу Железничке дирекције

Претседник г. Станко Лазић прешао је, затим, на другу тачку дневног реда: претресање одлуке г. Министра саобраћаја о преношењу Дирекције државних железница из Суботице у Београд и одређење става новосадских привредних кругова, специјално трговаца, према овом значајном питању.

— Сматрам да ми треба да потпомогнемо Суботичане и да се заузмемо да Дирекција остане у Суботици. Сума коју чиновници Дирекције остављају у Суботици — 2 милиона динара — претставља велику корист за суботичку привреду. Ми треба да се прикључимо жељама Суботичана: да Дирекција и даље тамо остане. Ако се у томе не успе, Дирекција ће бити пренета у Београд. Али, преносом у Београд, она неће бити на територији за коју је надлежна. Ми треба да тражимо да она безусловно остане на територији коју заступа А уколико мора ићи из Суботице, да се премести у Нови Сад, јер се Нови Сад једини на југу налази на њеном подручју.

Г. Попов: — Питање премештаја суботичке Дирекције није од јуче. Оно је већ раније, за 90 од сто било решено у корист Новог Сада. Ми не треба да је отимамо од Суботице, али не смемо допустити да преко Новог Сада иде у Београд! Ако мора да се пресели из Суботице, нека се пресели у Нови Сад. Ми Суботицу не дирамо.

Познато је да су још 1927-28 године поведени преговори да се Дирекција пресели у Нови Сад. Град Нови Сад је 1928 примио, како сам се обавестио, обавезу да да комплекс земљишта у центру за зграду Дирекције бесплатно, обећао је и да подигне зграду за више чиновнике Дирекције, као што је подигао и за више чиновнике Банске управе, уступивши још тада и комплекс од 600 јутара земље око ложионице за подизање железничке колоније.

Град је са своје стране био вољан да да све!

Предлажем да се још сутра достави ствар Комори, да се иде у Београд, код г. Претседника владе, код надлежног Министра, код Министара, сенатора и народних посланика из Војводине и да се та ствар реши.

Ако се Дирекција не пренесе у Нови Сад, то значи запостављање Новог Сада.

Г. Нишевић: — Питање преношења Дирекције из Суботице у Београд је већ свршена ствар. У Суботици остати неће. Суботичани су већ помирени. Али, треба настојати да Дирекција остане на територији Војводине.

У вези са решењем питања преноса Дирекције из Суботице одлучено је да се замоли претседништво Трговинско-индустриске и занатске коморе да сазове хитну седницу свих својих секција на којој ће се одлучити о детаљима мера које се имају предузети да би се Дирекција, ако је могуће задржала у Суботици, а ако није да се она пресели у Нови Сад. Та конференција има се одржати или у понедељак увече, или, најдаље у уторак пре подне.

После тога г. Лазић је закључио конференцију — захваливши присутнима на одзиву.

Г. г. др. Станић и Суботин на конференцији Занатских отсека у Осеку

Као што је „Дан" јавио, од понедељника 28 до 30 о. м. одржава се у Осеку конференција Занатских комора, односно занатских отсека појединих комора у нашој земљи. Ова конференција има, као што је познато, да донесе низ значајних одлука и мера за заштиту занатлиског сталежа, специјално у погледу нелојалне конкуренције.

Данас, 28 о. м. одржава се претконференција секретара појединих Комора, а сутра, 29 и прекосутра 30 о. м. одржаће се заједничке конференције делегата и секретара појединих Комора.

Од стране новосадске Трговинско индустриске и занатске Коморе у Новом Саду ,конференцији присуствују в. д. главног секретара г. др. Славко Станић и претседник Занатског отсека коморе г. Милан Суботин, фризер.

Задружна пивара гостионичара се неће основати

Сомбор, 28 октобра. — „Дан" је већ више пута писао о акцији Војвођанских гостионичара за оснивање њихове задружне пиваре, у коју су сврху повели преговоре са власницима Апатинско-кулске пиваре Јосипа Амана а. д. у Апатину. Акциони одбор је издао 10.000 удела по 600 динара и развио велику акцију међу гостионичарима. Према споразуму са власницима пиваре гостионичари су 1 септембра требали положити на име половине куповне цене два и по милиона динара, али како није уписан довољан број удела тај је рок у два маха продужен.

До 1 новембра је дат рок за уплату прве рате, али како је уписано свега нешто преко хиљаду удела акциони одбор не може да испуни своју обавезу тако, да је ствар са задружном пиваром пропала. Одбор ће свима онима, који су уплатили вратити ових дана њихов новац.

(Дан)

АЛБУС терпентин сапун
раствара
прљавштину и штеди рубље

Светосавска Беседа 1892 године

Можда и зато што је писац ових редова 1891-92 шк. године ступио у први разред новосадске Гимназије, а можда и зато што је на Беседи, која је приређена на Св. Саву 1892 и он сам узео учешћа, утисци, које је на њега оставила Беседа из те прве године његовога ђаковања у новосадској Гимназији, остали су му и до данас незаборавни. Те године, поред осталих тачака програма (Словенска увертира, На Нехају граду, Увертира у Николу Зрињског, Коло из Балканске царице) извео је проф. Грчић са дечјим хором и Годишња времена, чији је текст, као и иначе, он сам превео, са музиком од Пеца. Па иако се у понеком стиху те певаније, како ју је преводилац назвао, омакла, можда, и по нека песничка лиценција — текст је уосталом, служио за певање, — ми смо као деца све те песмице у Грчићеву преводу, где се врло прикладним и љупким дечјим језиком опевају и описују све лепоте годишњих времена: Пролећа, Лета, Јесени и Зиме, учили, памтили и певали са правом детињом радошћу и усхићењем. Свако је годишње време имало и свога декламатора, који је у лепим јамбским стиховима описивао све лепоте и одлике свога годишњег времена.

Пролеће је приказао Павле Вујевић, сада професор Универзитета у Београду; Лето писац ових редова, онда обоје у првом гимназиском разреду; Јесен Милан Димовић, сада начелник Министарства просвете у Београду, а Зиму Никола Ђуричић-Биорац, сада адвокат у Осијеку, обоје онда у другом гимназиском разреду. Опомињем се живо, као да је јуче било, како смо сва четворица са зеленом, црвеном, плавом и белом траком преко груди, украшеном цвећем, већ према годишњем времену које смо имали да прикажемо, на позорници некадашње велике дворане садашње Краљице Марије, у којој су приређиване Беседе, узбуђено очекивали тренутак, када је на знак проф. Грчића требало испред гимназиског хора иступити и отпочети своју декламацију. Тај тренутак, најзад, долази и први Павле Вујевић иступа и отпочиње своју декламацију Пролећу, чијих се неких стихова и данас опомињемо: „У наглу лету Мајка наша земља, малена звезда у васелени, довршила је око сунца пут . . . Кад с даном ноћ се већ изједначи, те зиму, нујну белу старицу, жестина јачег сунца прогони, дојезди тада мило пролеће, са цветићи и дивним песмама". Затим писац ових редова почиње своје Лето: „Све виши бива сјајног сунца лук, у плаветној даљини обзорја, све жешће жегу зраци његови. Мирисаво нам цвеће красн врт, понајпре ружа, краљица међ цвећем. Из зрела, златна класја на њиви, турчињак свуд и мак извирују, поливади се као морски талас лелуја од ветрића отава". После Димовић и Ђуричић рецитују своју Јесен и Зиму. — Као солисти учествују у Годишњим временима пок. Иса Бајић и сада већ такођер пок. Димитрије Секулић. Секулић својим звучним, дивним сопраном, поздрављa први јесењи цвет: „Први цвете здраво ој! Прими детињи поздрав мој! У сунчаном зраку млад, сав поерчи овог жића сласт". Иса Бајић у дуету и уз хор пева песму Јесени: Кукуруз већ и грожђе зре, врућина жар лагано мре, долину, брег, пољану, луг, још који дан весели југ". — На челу Годишњих времена је Корал, који хор пева, отварајући ову дечју певанију: „Месец и ситне звезде, плаво небо што нам красе, вечитим путем језде, славу силног Бога гласе. Творац нам пак је преузнет, ко пре, и сад, и док траје свет!

Ми смо све те песме, иако смо их певали још пре више од четрдесет година, попамтили и по тексту и по музици, ево све до данашњег дана. Знак да су оне биле срећно изабране, да су уз нас биле прионуле и да су се дубоко урезале у нашу детињу душу.

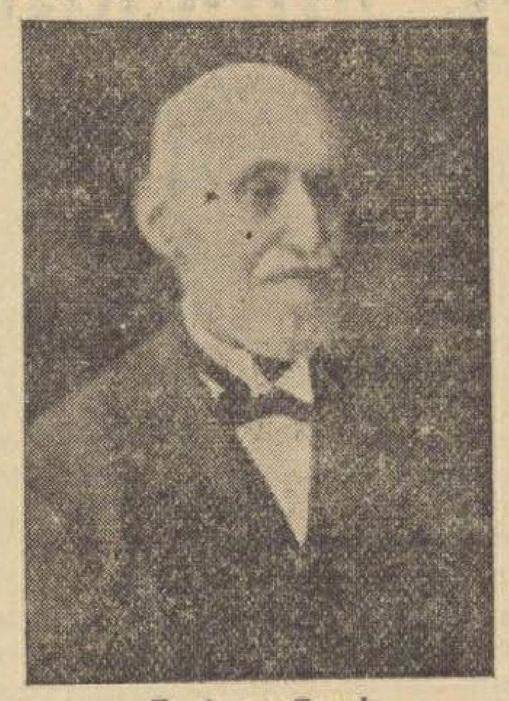

Г. Јован Грчић

Иако је међу некадашњим наставницима новосадске Гимназије била неколицина, која се није у свему слагала са тим доста дугим спремањима за светосавску Беседу, тврдећи да су она за децу заморна и да их одводе од њиховог главног задатка, ипак остаје несумњива чињеница, да је темељ не само музичком, него и националном, општем културном, уметничком и естетском образовању некадашње новосадске гимназиске омладине, полаган и Беседама, које су на св. Саву приређиване. Беседе су полагале, дабогме, пре свега, темељ музичком образовању гимназиске омладине, по томе, што смо ми не само нашу српску и словенску, него и најбољу светску музику упознавали спремајући се за програме светосавских Беседа. Та основа коју смо у новосадској Гимназији добили, била је довољна, да смо и после у животу, у великим градовима, у које смо стизали и у којима смо се задржавали, осећали потребу и имали интересовања, да у целини чујемо све оне опере из којих смо у новосадској Гимназији упознали неке, али редовно најлепше делове. Треба, најпосле, поменути, да су и два истакнута наша музичара гг. др. Милоје Милојевић и Петар Коњовић новосадски, Грчићеви ђаци, код кога су положили прве темеље у музици и зацело се већ у новосадској Гимназији определити за струку, у којој су делали кроз цео живот, у којој још и данас раде, и у којој су обоје показали великих успеха. И пок. Исидор Бајић је у новосадској Гимназији заволео музику и сав јој се био посветио.

Заслуга за све те успехе, као што је то у више махова праведно истакнуто, припада проф. Јовану Грчићу и његовом неуморном раду око спремања гимназиске омладине за програме светосавских Беседа, које су за време његовог професоровања приређиване

Др. Јован Савковић

МАЛА ПОЛИЦИСКА КРОНИКА

Две крваве каванске туче

Синоћ у гостиони Фрање Ковача, у Илије Бирчанина улици број 17, дошло је до велике туче. Јевта Русмиров, радник и његов друг Антон Шока посвађали су се приликом коцкања и том приликом дошло је до међусобног жучног разрачунавања. За време препирке Шока је извадио нож и ударио Русмирова у трбух и у леђа. Истовремено умешали су се и други гости у објашњавање Шоке и Русмирова, тако да је дошло до свеопште туче којој је полиција учинила крај. За време гунгуле успело је Шоки да побегне, док је Русмиров са тешким повредама упућен у Државну болницу. И у гостиони Вилима Фехера, у Дударској улици број 35, дошло је синоћ до велике туче. Неки гости разбили су све прозоре и намештај гостионе, док су се остали међусобно гушали и на мртво име испребијали. Полиција је још благовремено интервенисала и растерала ратоборне госте.

—o—

Знате ли колика је корист од редовног купања у минералној води Варошког јодног купатила ?

Велике четничке свечаности у Србобрану

Пододбор Четничког удружења у Србобрану осветио је у недељу своју заставу

Застави је кумовао дивизиски генерал г. Јован Наумовић преко свога заступника пуковника г. Василија Васића

Србобран, 28 октобра. — Ваш Србобран је читав град и он треба да остане увек такав на славу и част своје домовине, рекао је Србобранцима Блаженопочивши Краљ Александар I Ујединитељ када се још као Регент 1919 године, враћајући се из Сомбора, задржао кратко време и у овом лепом, великом и богатом бачком селу.

И, заиста, Србобран и данас оставља исти такав утисак. То место, које броји преко 16.000 становника, било је у недељу све у знаку празничкога јутра. Пододбор Четничког удружења у Србобрану освећивао је своју заставу а поред тога очекиван је долазак кума заставе дивизиског генерала и Команданта целокупне жандармерије г. Јована Наумовића из Београда.

Већ од ранога јутра примећивала се у селу велика ужурбаност. Куће су биле окићене заставама, док су у главним улицама, кроз које су гости имали да прођу, били постављени скромни славолуци са добродошлицама.

Свечаност је почела у 9 часова пре подне на главном тргу пред гимназиском зградом. Одатле су кренули четници, прописно униформисани, наоружани и сврстани у једну колону у св. Богојављенску цркву где је одржано богослужење. У поворци су биле заступљене четничке организације из Новог Сада, Суботице, Сенте, Старог Бечеја, Мола, Велике Кикинде, Ст. Моравице, Сомбора, Осека, Белог Манастира, Београда (два пододбора) и Турије са заставама, којима је командовао г. Петроније Ђорђевић, потпуковник у пензији и потпретседник Главног одбора Четничког удружења из Београда. На богослужењу чинодејствовао је србобрански парох г. Лазар Вучков а на јектенија је одговарало Српско занатлиско певачко друштво из Србобрана под вођством свога хоровође г. Лазара Мудринског, општинског чиновника.

Нешто после пола десет часова у цркву је дошао изасланик кума заставе помоћник Команданта жандармерије пуковник г. Василије Васић у чијем се друштву налазио и Коста Пећанац, четнички војвода. Оба госта била су праћена од гг. Исидора Иванића, претседника месне организације четника, Команданта Старог Бечеја пуковника г. Фрање Барцака, претседника општине г. Новака Дињашког, начелника среза старобечејског Хранислава Јовановића, шефа Пореске управе у Старом Бечеју, Милана Острогонца, Милорада Башића, повереника Одељка финансиске контроле и подбележника Саве Мургашког.

После богослужења одржао је врло узбудљив говор парох г. Вучков, па су се затим четници упутили поново на главни трг, где је била подигнута трибина за вођство и разне делегације, да би се освећењем заставе завршио главни део свечаности.

Око 300 лица присуствовало је освећењу заставе под ведрим небом

На трибини су поред осталих били сви званични претставници.

Освећење заставе почело је у 11.45 часова. Извршио је парох г. Вучков, док је за време освећења певало Српско занатлиско певачко друштво а свирала је војна музика 34-ог пешадиског пука из Суботице. Освећење нове четничке заставе извршено је пред масом од 3000 лица.

Пошто је примио заставу изасланик кума потпуковник г. Василије Васић одржао је врло леп говор и дао је заувек на чување претседнику пододбора.

После њега узео је реч војвода г. Коста Пећанац, који је у врло темпераментном говору у кратким потезима изнео историјат четништва, његов значај и његове дужности. На крају је похвалио рад пододбора у Србобрану и позвао све да кликну за дуг живот и здравље Њ. В. Краља Петра II, што присутни бурно и одушевљено прихваћају.

После свирања химне, нова застава је предата заставнику пододбора четнику Александру Алексијевићу, а затим су говорили још г. г. Халил Шарић, уредник „Југословенске страже", Петроније Ђорђевић, потпуковник у м. из Београда, и Момчило Миковић, чиновник из Суботице.

Тиме су преподневне свечаности биле завршене.

У 1 и по час приређен је банкет за преко три стотине гостију у просторијама Занатлиског удружења.

Увече су концертом и игранком, који су одржали у истом дому, завршене ове велике четничке манифестације. (Дан)

После великог пада цена пшенице

Пад цена пшеници проузроковао је престанак ратне психозе у Европи

Очекује се да ће се до пролеће цена пшенице нешто поправити

Сомбор, 27 октобра. — На овдашњој житној пијаци дошло је до катастрофалног пада цена пшенице, какав се већ одавно не памти на тржишту. Од прошле пијаце т. ј. од прошлог петка цена пшенице је пала за 25 динара по метричкој центи, јер док је 21 о. м. њена цена била 175 динара, она је данас пала на 150, па и на 148 динара. Произвођачи су на пијаци пудили око подне већ и за 147 динара своју пшеницу.

У овдашњим привредним круговима завладала је због оваког наглог пада цена пшенице велика забринутост тим пре, што поједини житарски трговци имају велике залихе пшенице у својим магацинима, за коју су плаћали много веће цене од данашњих.

Поводом овог пада цена, један од најугледнијих претставника житарске трговине изјавио нам је да је пад цена уследио због тога, што је последњих дана престала ратна психоза у Европи. Пад цена је услед тога наступио, не само код нас, већ у читавом свету, али се привредници надају, да ће се цена задржати на данашњим цифрама и то само једно време, док ће се до пролећа свакако поправити за 10 до највише 20 динара по метричкој центи.

Већег пораста цене неће бити обзиром на то, што конзум није у стању да плаћа већу цену за брашно.

Што се тиче извоза из наше земље њега неће и не може ни бити без обзира на забрану, јер је овогодишњи принос пшенице подбацио за два милиона метричких центи према приносу прошле године тако да ће се цео овогодишњи род потрошити у самој земљи. Пшеница, коју је куповао Призад за извоз, такође се неће извести, већ ће се употребити за исхрану војске, а вишак ће се продати млиновима.

Што се тиче кукуруза ове године је и његов принос подбацио за 30—33% према лањском. Најбољи је род био у околини Сомбора, слабији у горњој Бачкој и целом Банату, док је у Старој Србији и пасивним крајевима лош.

За нови кукуруз плаћа се 80 динара, а за пролеће 100 до 105 динара. Сада се за стару робу плаћа и до 100 динара. За кукуруз у клиповима плаћа се 55 до 60 динара.

Извоза кукуруза такође нема, а нема ни изгледа, да ће га бити, бар не у већој количини и то због велике конкуренције Румуније. Наиме, Румунија, због санкција према Италији, не може тамо да пласира свој вишак па ће га упутити горе Дунавом у Мађарску, Чехословачку и Аустрију и на тај начин ће оборити цене. Иначе, у нормалним приликама Румунија свој кукуруз шаље на запад, али јој то сада санкције не дозвољавају.

Према аутентичним подацима наш овогодишњи извозни вишак кукуруза износи максимум до 2 милиона метричких центи. Ако не буде омогућен извоз у току зиме цене кукуруза ће пасти, јер се оне, у крајњем случају, морају прилагодити румунским ценама. (Дан.)

—o—

Плетене хаљинице за бебу

...а mako од 13 дин.
иста вуна од 28 дин.

КЛАЈН ЕУГЕН
Нови Сад, Петровград

Радничка комора у Новом Саду је поднела предлог листе нових равнатељства Окружних уреда

Питање постављења односно избора равнатељстава Окружних уреда интересује све кругове, како послодавачке тако и намештеничке и радничке. Ово питање није, међутим, још дошло у своју завршну фазу, јер предлоге, које су израдиле поједине привредне и радничке коморе, није примило Министарство социјалне политике и народног здравља, пошто, како смо обавештени Одељење за социјалну политику и народно здравље при Банској управи није још израдило свој дефинитиван предлог.

Министарство социјалне политике и народног здравља позвало је недавно, као што је познато, привредне и радничке коморе да му надлежним путем пошаљу своје предлоге.

Радничка комора у Новом Саду на основу одлуке Великог синдикалног савета поднела је предлог листе кандидата за нова Равнатељства Окружних уреда на својој територији. Листе, са двогубим бројем кандидата, предложене су за Окружне уреде у Новом Саду, Суботици, Петровграду, Сомбору, за болесничку благајну Београдске трговачке омладине и за чланове Равнатељства и надзорног одбора Средишњег уреда за осигурање радника у Загребу.

Трговинско-индустриска и занатска комора у Новом Саду, у име послодавачких организација, поднела је ових дана предлог за Нови Сад Сомбор, Суботицу и С. у. з. о. р. На захтев коморе првобитни рок 24 септембар продужен је, тако да ће до 1 новембра Банска управа располагати и са предлогом од стране петровградске коморе, који јој није још приспео.

Коморе су, као што је познато, стале иначе на гледиште да не треба да се споводе избори, већ да се изврше постављења односно именовања.

—o—

Бивши режисер Окружног суда, Милош Стојановић, који је проневерио 70.000 динара, поново спроведен је данас у Нови Сад

Данас је спроведен из Државне болнице у Београд у затвор новосадског Окружног суда Милош Стојановић, бивши режисер Окружног суда, који је, као што је „Дан" јавио, био на посматрању у одељењу за душевне болести у Државној болници у Београду. Милош Стојановић, као што је познато проневерио је око 700.000 динара и утајио вредносне хартије које су се налазиле у депозиту код Окружног суда. Истражни судија г. др. Милан Папричић, пошто је утврђено, да Милош Стојановић није умоболан, наставиће сада против њега кривичну истрагу.

—o—

Наставиће се суђење убицама Лоренца Хека из Банатског Деспотовца

Петровград, 28 октобра. — Као што је познато пре кратког времена започело је суђење свирепом убици старца Лоренца Хека и жене му Ане из Банатског Деспотовца, Јожефу Фути, и једном мистериозном човеку, Михаилу Комару, који непрестано сам себе оптужује да је саучесник у овом злочину. Суђење је било прекинуто, пошто је суд решио да оба оптужена упути на посматрање у Душевну болницу у Јаша Томић. Ових дана стигао је извештај болнице о душевном стању ове двојице. По овом извештају, Михаило Комар слабоуман је од рођења и његова је урачунљивост ограничена. Јожеф Футо је сифилитичар није умоболан, само је назадовао у моралном погледу. Окружни суд у Петровграду одредио је сада наставак претреса за 8 новембар о. г.

Тежак положај одгајивача ћурана

У прошлој сезони, т. ј. у новембру и децембру 1934 и у јануару о. г. извезено је из Југославије претежно на лондонско тржиште 400 вагона ћурана у вредности од близу 50 милиона динара. Главни извоз вршио се из Хрватског Загорја и Војводине, а незнатан део из Словеније и Босанске Посавине.

Ове године ова рентабилна грана привреде малог човека дошла је у опасност у толикој мери, да постоји озбиљна бојазан, да ће демпинг ћурана поплавити сва домаћа тржишта. Ствар је у овоме:

Почев од 1 маја о. г. енглеска влада повисила је увозне царине за наше ћуране од 1 на 3 пенса по фунти (пола килограма). Ово повишење увозних царина значи, да би наши извозници јаја и живине, уколико би хтели да учествују и ове сезоне у извозу ћурана, могли одобравати на доћаћем тржишту по килограму живе ваге највише 3 динара. Верујемо да одгајивачи ћурана по тој ниској цени нити ће хтети, а нити ће моћи да даду своју робу.

Десетак главних извозника ћурана из Хрватског Загорја и Војводине одржали су ових дана у Београду конференцију, на коју је био од стране Уреда за промицање спољне трговине делегиран г. Божа Петровић. Том приликом претресало се ово питање и једногласно се дошло до уверења, да би Завод за унапређивање спољне трговине или пак Министарство трговине и индустрије морало извозницима одобравати премије у висини повишених увозних царина у Енглеској.

Међутим, г. др. Петровић, изасланик Завода за унапређивање спољне трговине, изјавио је, да се од Завода на такову помоћ рефлектирати не може. Меморандум који је упућен Министарству трговине и индустрије остаће такође без ефекта пошто су извозници приватним путем већ информисани, да за субвенцију ове врсте нема расположивог кредита.

У колико се ово очајно стање не буде некако решило у корист извозника, односно одгајивача, претстоји крута зима великом броју наших наајсиромашнијих сељачких породица, јер само такве баве одгајивањем ћурана за извоз.

—o—

Изложба тисканица

коју је приредила Савезна организација Савеза графичких радника Југославије у Новом Саду 27 о. м. имала је велики материјални успех, тако да је Савез био приморан, на општи захтев, да је продужи за 28 и 29 о. м.

Изложба је отворена преко целог дана, а смештена је у Радничкој комори (Булевар Краљице Марије).

Продавци новина
преко 16 година
траже се.
Услови у администрацији „Дана"
Булевар Краљице Марије 9

Крвава туча у Обровцу

Синоћ око 10 часова у једној гостионици у Обравцу дошло је до крваве туче између земљоделника Владе Ровина, Лазара Руса и Лазара Вукојева. Том приликом Лазар Рус ударио је ножем Лазара Вукојева и задао му тешку телесну озледу. Жандармерија је повела извиђаје и о тучи известила Државно тужиоштво у Новом Саду. Повреде Вукојева су тако тешке да се сумња да ће остати у животу.

—o—

СПОРТ

Квалификациона утакмица у Новом Саду

Војводина је победила Н. С. К. из Велике Кикинде са 3:1 (1:1)

Слаба и неинтересантна игра пред 400 гледалаца

На лигашкој утакмици која је одржана ове недеље на игралишту „Карађорђе" између новосадског првака Војводине и првака Пнп-а, Жск-а, из Велике Кикинде, било је присутно око 400 гледалаца, од којих са плаћеним улазницама свега 300. Сва како да за ово неинтересовање публике за квалификационе утакмице није крив систем одигравања ових утакмица, него неуспешно суделовање Војводине у овом такмичењу. Овај мали број гледалаца, који је дошао да се увери да ли њен љубимац заиста није у форми, имао је прилике да то ове недеље својим очима види. Сви они недостатци које је Војводина испољила на утакмици са Бачком прошле недеље у Београду, поновили су се и овог пута на утакмици против Жск-а. До 25 минута другог полувремена новосадски првак просто је забрињавао своје симпатизере и присталице својом игром, која је била као и увек последњих недеља, без старта, елана и пожртвовања. Навала, најболнија тачка тима Војводине, такмичила се просто у нетачном додавању, слабом пуцању и оклевању пред голом противника.

Гости из Велике Кикинде такође нас нису могли одушевити јер претстављају један просечан тим, у коме отскачу десни бек Кнежев, центар навале Драгић и лева полутка Јунг. Вратар Милошев био је доста добар, али се видело да не зна да интервенише приликом пуцања корнера.

*

Војводина је изишла у овој постави: **Милутиновић, Живић, Мајтан, Недељковић, Џанић, Пашћан, Буља, Јовановић, Загорац, Немет и Ђурић.**

Жск.: Милошев, Кнежев, Ермут, Рожа, Вилхелм, Хајденфелдер, Лацковић, Клајић, Драгић, Јунг и Червенски.

Као што смо напоменули игра до 25 минуте другог полувремена била је слаба и неинтересантна. У овом делу игре противници су били потпуно равноправни. Гости из Кикинде имали су неколико шанса да постигну гол, али им то није успело, због несређене игре њихове навале.

У првом полувремену у 38 минути Јунг постиже први гол за Жск. Пред крај полувремена у 44 минути Џанић изједначује после једног несвираног офсајда са стране Војводине. Тако је прво полувреме завршено са резултатом 1:1. У другом полувремену до 26 минуте игра је равноправна. После овога Војводина се, донекле, ређује захваљујући доброј игри Буље и Јовановића. Буља у 26 и 35 минути поставља резултат 3:1 за Војводину.

*

О играчима Војводине не можемо много да говоримо, јер осим Живића, Недељковића, Буље, Јовановића и донекле Ђурића, сви су били слаби. Изненађује нас Џанић, који је још у слабој форми. Код гостију, као што смо рекли, можемо да истакнемо само Кнежева, Драгића, Јунга, Милошева и Клајића. Ову утакмицу водио је несрећно г. Клајн из Осека.

ДРУГОРАЗРЕДНО ПРВЕНСТВО

Трговачки је победио Славију са 3:1 (0:0) Истра и Напред играли су нерешено 1:1 (0:0)

На игралишту „Трговачко" у недељу пре подне, одржане су две другоразредне првенствене утакмице које су се завршиле са изненађењем. Прва утакмица била је између вечитих ривала Трговачког и Славије. Приличан број гледалаца, који се у недељу пре подне нашао на игралишту Трговачког, дошао је да види борбу вечитих ривала. Овог пута утакмица између „црнобелих" и црвених" завршила се великим поразом првака Салајке Славије са 0:3 (0:0). Трговачки постаје све бољи и ако тако продужи има много изгледа да постане фаворит за прво место своје групе. Голове за победника дали су Могин 2 и Шиљеговић 1. Славијаше може да правда за овај пораз једино то што су од тридесетог минута првог полувремена играли са 10 играча. Код њих је, наиме, био повређен Лезечев. Пред крај игре теже је повређен и играч Трговачког Иванић. Интересантно је напоменути да ни овог пута на игралишту није било лекара, иако је повреда Иванића доста озбиљне природе Он је пренет у болницу. Судио је г. Св. Петровић.

Друга утакмица била је између Истре и Напреда. У овој утакмици се борило за треће и четврто место прве групе другоразредних клубова. Напед је изненадио својом слабом игром. Истра је имала шанса и да победи јер су њени играчи играли врло добро. Гол за „Напред" дао је Ердеш, а за Истру пао је аутогол од бека Керија. Ову утакмицу судио је г. Никола Поповић-Ћата.

Првенство Петровграда

Швебише—Војводина 4:1 (3:0)

Петровград, 28 октобра. — Јуче после подне одржане су у Петровграду првенствене утакмице, које ни су донеле никакво изненађење. Победили су фаворити Швебише и Обилић.

Швебише: Штајер, Јегл, Херио, Маврак, Фекетић, Лерер, Груцлинг Ауман, Јегл, Бон и Шлитер.

Војводина: Крстић, Чањи, Швиртлих, Франк, Ромен, Кунић, Киш, Молдован, Менеши, Петров и Фараго.

Оба клуба дала су добру игру, али је Војводина имала много среће при пуцању. Код Швебиша најбољи је био Шлитер, који је својим јаким и сигурним шутевима донео победу своме клубу.

Предигра овој утакмици била је: *Обилић — Шоферски 2:0 (2:0)*

И са једне и са друге стране играло се врло млако. Победа Обилићева је заслужена.

Д. О.

Утакмице у унутрашњости

Сомбор: Ск. Црвенка—Славија (Сомбор) 2:1 (0:1). — У недељу је на игралишту Славије одржана првенствена утакмица између домаће Славије и Ск. Црвенке, која се завршила победом С. к. Црвенке са 2:1 (0:1). За Славију дао је гол Сибиновић, а за победнике Низи и вратар Славије Бартус аутоголом доноси победу гостима. Судио је г. Сегедински добро. Друга утакмица била је између другоразредних сомборских клубова Радничког и Трговачког, која се завршила са резултатом 0:0.

Суботица: Спорт—Зрињски 1:1 (1:0) Бачка—Смтк 4:2 (2:0). Хајдук—Раднички 1:1 (1:0). Јак—Славија 2:0 (1:0) Славија—Санд 3:0 (2:1).

Велика Кикинда: Слога—Делија (Мокрин) 3:0 (0:0).

Врбас: Дулцис—Грађански (Ст. Бечеј) 3:1 (2:1).

Петровград: Обилић—Шоферски с. к. 2:0 (2:0). Швебише—Војводина 4:1 (3:0).

Осек: Олимпија—Хајдук 3:1 (2:1). Грађански—Електра 1:1 (1:0).

Међународне утакмице у иностранству

Чехословачка—Италија 2:1 (0:0)

Праг, 28 октобра. — Главни догађај у иностранству ове недеље била је утакмица за Европски куп између Чехословачке и Италије. Чехословаци су успели да се реванширају за прошлогодишњи пораз на првенству света у Риму, они су победили Италијане са 2:1 (0:0). За победнике голове су дали Хорак и Свобода, а за Италијане почасни гол дао је Пиола. Судио је Шпањолац г. Ескартини.

Швајцарска—Француска 2:1 (1:1)

Женева, 28 октобра. — Иако се није очекивало Швајцарци су победили Французе у недељној међународној утакмици са 2:1. Голове су дали Вајлер (аутогол), Абеглен и Јеги. Судио је Енглез Левингтон.

Италија Б)— Чехословачка Б) 3:1 (2:1).

Венеција, 28 октобра. — У недељу је у Венецији одиграна утакмица између других гарнитура Италије и Чехословачке, која се завршила победом Италијана са 3:1 (2:1). За Италијане дали су голове Капели и Роко, а за Чехословачку гол је дао Пруша.

—o—

Утакмице подмладака за првенство Н.Н.П-а

Како је подмладак Славије своју утакмицу дао пар-форфе Макабију, то су се одржале само две утакмице и то између подмлатка Војводине и Радничког са резултатом 4:0 (1:0) и утакмица Карађорђе—Рапид која се завршила са резултатом 1:0 (0:0) за Карађорђе.

Државно првенство

Југославија губи бод у Крагујевцу, а Грађанског је високо поразио ХАШК

У Београду: Баск—Жак (Суботица 5:2 (3:1). — Као и у Новом Саду тако је и у Београду присуствовао врло мали број гледалаца овој утакмици. Жак из Суботице је са великим резултатом изгубио утакмицу иако то није заслужио. Истина је, да су и Београђани пропустили неколико шанса да повећају резултат. Жак није заслужио по приказаној игри толико неинтересовање београдске публике.

У Крагујевцу: Раднички—Југославија 1:1 (0:1). — У Крагујевцу је београдска Југославија доживела очекивани неуспех. Домаћи су играли врло добро, чак су првог полувремена и доминирали тереном. У другом полувремену Југославија успева да по Милановићу изједначи, али до победе Југославије није могло доћи због сјајне игре домаћег тима.

У Скопљу: Грађански (Ниш)—Славија 2:2 (2:1). — Иако је Грађански из Ниша слаб противник, ипак домаћа Славија није успела да га победи.

У Загребу: Хашк—Грађански 3:0. Иако је Хашк високо победио Грађанског, што претставља једно изненађење, пораз пургера је овим резултатом превисоко изражен.

У Љубљани: Илирија—Приморје 2:1 (1:0). — Утакмица месних ривала завршила се срећном победом Илирије. Сваком од ова два клуба припада по једно полувреме. Приморје је промашио један пенал тикик и тиме пропустило да изједначи резултат.

Интересантно је напоменути да ни на једној од ових утакмица није било гледалаца. Чак, можемо рећи да је публика своје неинтересовање за ове борбе, испољила то својом мизерном посетом на овим недељним утакмицама.

После недељних утакмица првенствена таблица има овај изглед:

I ГРУПА

Бск	6	4	2	0	24: 6	10
Југославија	6	3	2	1	18:10	8
Раднички	5	1	2	2	10: 8	3
Славија	5	0	3	2	8:12	3
Грађански	6	1	1	4	6:30	3

II ГРУПА

Баск	5	5	0	0	10: 3	10
Спарта	3	2	0	1	7: 3	4
Војводина	4	2	0	1	5: 7	4
Жак (В. К.)	5	1	0	4	3:11	2
Жак (С.)	3	0	0	3	3: 8	0

III ГРУПА

Хајдук (С.)	5	4	0	1	20: 3	8
Хајдук (Сар.)	6	4	0	2	9:12	8
Славија	4	2	0	2	5: 4	4
Освит	5	0	0	5	2:17	0

IV ГРУПА

Славија (О)	3	2	1	0	6: 2	5
Конкордија	2	2	0	0	6: 2	4
Крајишник	4	1	0	3	6: 6	2
Графичар	3	0	1	2	9:10	1

V ГРУПА

Илирија	4	2	1	1	6: 8	5
Хашк	4	2	0	2	12:10	4
Приморје	4	1	2	1	6: 6	4
Грађански	4	1	1	2	9: 5	3

Извод из дражбеног огласа

У овршној ствари Трговачке и Обртне банке д. д. Нови Сад оврховодитеља, против Гаудењи Јосипа мл. из Новог Сада овршеника, одредио је зкњ. суд ради утеривања потраживања у износу од 14.000 дин. главнице са пп. овршну дражбу, на некретнине које леже на територији Среског суда у Новом Саду, Окружног суда у Новом Саду и општине у Новом Саду и које су уписане на имену Гаудењи Јосипа мл. из Новог Сад у зкњ. ул. бр. 2712 ред. бр. А I и топ. бр. 3293/2, 3294/2 општине Нови Сад уз искличну цену од 35.000 дин., и словима тридесетпетхиљада динара.

Дражба ће се одржати у званичним просторијама овога суда број собе 22 дне *2 децембра 1935 год.* у 11 сати. Некретнине које долазе на дражбу не могу се продати испод 1/2 (половине) искличне цене. Најнижа прихватљива понуда је 17.500 дин. и словима седамнаестхиљадапетстотина динара.

Позивају се сва лица која на земљишту имају какво право због којега дражба не би била допуштена, да пријаве своје право суду најдаље на дражбеном рочишту, и то пре но што отпочне дражбовање, јер се иначе то право у погледу дотичног земљишта на штету поштеног купца неће моћи више остварити.

Они који намеравају узети учешћа у надметању, дужни су у руке изасланика положити 10% од искличне цене у готовом или у одговарајућим вредносним папирима, способним за кауцију а чији се курс има рачунати према наређењу § 42 чл. 60 из г. 1881 или му предати признаницу о претходном положењу кауције у судски депозит и потписати услове о дражби.

Онај који за некретнину понуди више од искличне цене а нико не понуди више од њега, дужан је одма надопунити према постотку искличне цене, установљену кауцију и до толико истог постотка по њему понуђене пене.

Сремски суд у Новом Саду, судско одељење II, дне 15 јуна 1935 год.

Милисоје Богдановић, судија

Изврш. бр. 141/1935

Објава о јавној дражби

Потписани судски извршитељ у смислу §-а 102 зак. чл. 1881 године овим објављује да ће услед одлуке Среског суда у Кули број 462/1935 г. у корист тражиоца извршења Лековић и друг из Београда заступаног по адвокату дру Дујић Лазару из Куле против овршеника из Новог Врбаса ради намирења Дин. 10.000 главнице и сп. п. на јавној дражби продати покретнине, које су пописане у пленидбеном записнику бр. 462 1935 год. и то поименце разна мануфактурна роба и процењене на 13.200 динара.

Дражба ће се одржати *15 новембра 1935 год.* у 4 сата после подне на лицу места у Новом Врбасу у радњи дужника Гетејева ул. 33.

У Кули, 26 октобра 1935 год.

Крстоношић Маринко, суд. изврш.

Парк хотел у Суботици

Пружа г. г. путницима чисте, мирне, удобне и јевтине собе. У свакој соби текућа вода. Купатила. Првокласна кујна, јевтин пансион изврсна вина. Телефон бр. 70.

ШПЕЦЕРАЈСКА РАДЊА добро уведена на Темеринској пијаци продаје се, због вођења других послова, врло повољно. Упитати у администрацији листа.

ТРАЖИМО агенте за посећивање приватних странака, са фиксе платом и провизијом. Писмене понуде на администрацију листа са ознаком „Сигурна зарада“.

Изврш. бр. 356/1935

Објава о јавној дражби

Потписани судски извршитељ у смислу §-а 102 зак. чл. 60-ог 1881 г. овим објављује, да ће услед одлуке Среског суда у Суботици бр. И 1970-1935 год. у корист тражиоца извршења др. Бардош Исе у Суботици заступаног по адвокату дру Бардош Исе из Суботице против извршеника ради намирења Дин. 3795 главнице и сп. п. на јавној дражби продати покретнине, које су пописане у пленидбеном записнику бр. И 1970/1935 год и то поименце 4 јастука перја, разни собни намештај, 6 џакова ражна брашна и 7 дебелих свиња и процењене на 6380 динара.

Дражба ће се одржати *7 новембра 1935 год.* у 3 сата после подне на лицу места у Суботици западни виногради бр. 655.

Суботица, 8 октобра 1935 год.

Пивнички Милан, суд. изврш.

Изврш. бр. 205/933

Објава о јавној дражби

Потписани судски извршитељ на основу §-а 102 зак. чл. 60 1881 објављује, да ће сеу след решења Среског суда у Тителу бр. И 64/33 и бр. И 207/933, у корист тражиоца извршења Јаковац Ивана, трговца из Љесковице, кога заступа адвокат др. Масовић Милутин из Осека, замењује адвокат др. Фишер Евген из Титела, против извршеника из Титела, ради наплате Дин. 9716 и Дин. 2307 главнице и припадака, на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, описане у записнику о пленидби бр. И 64/33-2, процењене на Дин. 25.600 и то: гориво дрво и угаљ.

Јавна ће се дражба одржати дана *12 новембра 1935* у 9 сати пре подне у Тителу у радњи извршенице.

Тител, 22 октобра 1935 г.

Ранко Савић, суд. изврш.

Земљишнокњижни суд у Суботици

Дн. бр. 5750/1935

Извод из дражбеног огласа

У извршној ствари фирме Коп Мавра тражиоца извршења против Ђукић Стеванове Јање рођ. Зелић извршеника зк. суд одређује извршну дражбу за исплату главнице од 3.520 динара на 1/2 дела некретнине која лежи на подручју Окружног суда у Суботици Среског суда у Суботици и општине Суботице а која је уведена на име Ђукић Стипанове Јање рођ. Зелић у зк. ул. бр. 1491 града Суботице под редним бр. А+1 топ. бр. 590 кућа у I кр. 443 са двориштем од 139 кв. хв. уз искличну цену од 20.000 динара.

Дражба ће се одржати у званичним просторијама суда соба бр. 21 у Бајмоку на дан *23 јануара 1936 г.* у 11 сати пре подне.

Некретнине које долазе на дражбу немогу се продати испод половине искличне цене.

Онај који жели узети учешћа у надметању дужан је у руке изасланика положити у име јамчевине 10% од искличне цене у готовом новцу или у одговарајућим папирима од вредности подобним за кауцију чији се курс има рачунати према прописима §-а 42 зак. чл. 60 1881 или му предати признаницу о претходно положеној јамчевини у судски депозит и потписати услове о дражби (§ 147, 150, 170 зак. чл. 60 1881 и §-а 21 зак. чл. XII 1903).

Онај ко за некретнину да већу понуду од искличне цене а нико не понуди више од њега дужан је јамчевину према проценту утврђену искличне цене допунити до истог процента по њему понуђене пене.

Суботица, 11 октобра 1935 год.

Др. Боски Иво, с. р. судија

Ове скупоцене награде можете добити ако учествујете у конкурсу Дана:

ВОЈВОЂАНСКА ЛИВНИЦА Д. Д.
НОВИ САД

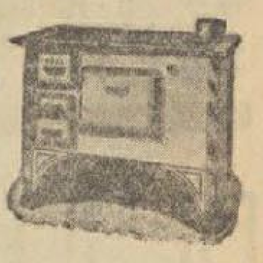

поклања учесницима конкурса „Дана“ ову фуруну

Један боа са свилом постављен од природне лисице

поклања учесницима конкурса

РЕКС ДЕСИДЕР

стручно образован крзнар

Нови Сад, Краља Петра 7, у дворишту

Велики избор сваковрсне крзнене робе. — Јевтине цене!

Тачна и брза послуга! — Сопствена крзнарска радионица!

Патент штедњак, систем инж. Визјак

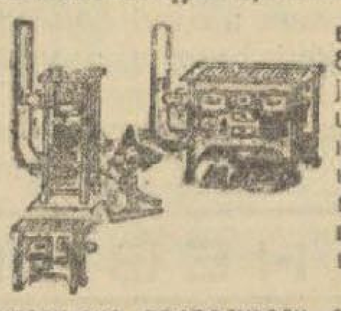

величина рама 83/52. са хигијенским енглеско цинкованим бакреним котлом, који седжи 15 л. воде, уштеда на гориву 80-90 %. код потпуног искоришћавања штедњака превализали ефект 300%. у

вредности од 1.200 динара

поклања учесницима конкурса

Специјелна радионица за израду

Патент штедњака и фурчне бр. 10.402

Систем инж. Визјак, Нови Сад, Футошка 92

Један резани из дрвета оквир 30x40 величине позлаћен, поклања

Сотер Јован, резбар

Нови Сад, Уставска улица број 1.

Гарнитуру од 16 ком. прагличних медицинско-козметичних медикамената поклања апотека

Мр. Јоце Дивилда

Нови Сад, Булевар Краљице Марије (Дом Трговачке омладине). Тел. 32-06

Четири (4) метра чистог свиленог материја за даме поклања фирма

Текстопродукт
Мицић и Кампер

Нови Сад

Пет поклона по десет 10 килограма

коцкастог шећера

дар

Фабрике шећера а. д. „Бачка“ Нови Врбас

Једну слободностојећу црпећу сисаљку, фабрикат „Гарвекс“

(фиг. 501, промер цилиндара 76 мм, дејство у минуту 45 хода 35 лтр.)

поклања фирма

Рекорд Ердеш а. д.

за трговину и индустрију

Нови Сад

Један луксузно израђен оквир вел. 52×120 са светом сликом по избору са стаклом, у вредности од 500 (петстотина) динара,

поклања стакларска радња

ЈУЛИЈЕ МАРТИНКО

Нови Сад, Футошки пут 3

---

10 ШУБАРА

(5 црних и 5 нутриет-шубара) поклања учесницима конкурса

АСТРАГАН Д. Д.

за оплемењивање крзна

Нови Сад, Гајева ул. 5. Тел. 34-44

Властита творница израда. — Велики избор свих врста племенитих крзна и имитација. — Првокласна израда и бојадисање свих врста крзна. — Цене врло умерене!

У сутрашњем броју настављамо објављивање других награда.

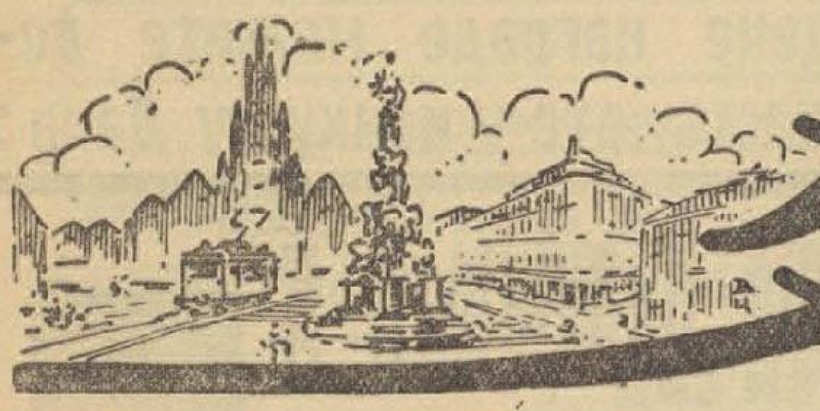

Новосадски хроникар

ВЕЧЕРАС

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ
Нема претставе.

*

БИОСКОПИ:
Аполо тон биоскоп: 17, Аниматор (Феликс Бресарт).
Рекс тон биоскоп: 17, Државни непријатељ бр. 1.
Кинг (Корзо) тон биоскоп: 17, Паклени оток.

*

ДАНСИНЗИ
Ресторан хотела „Слобода“: 21 Дансинг.
Ресторан „Трговачки дом“: 21, Дансинг.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ
Милан Попић, Пашићева улица
Грозингер, Краља Петра 30 (Телефон 27—40).

*

ВАЖНИ ТЕЛЕФОНСКИ БРОЈЕВИ:
Пожарна чета и кола за спасавање 20—39; Државна болница 34—15 и 34—16; Дежурни полициски чиновник 30—69; Железничка станица 20-51

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА
„Кнез Милош“. НОВИ САД, Трифковићев трг 3-I. Телефон 20—20, и 32—42.

*

ДОПУТОВАЛИ У НОВИ САД
У хотел „Краљица Марија“: гг. Фрања Шимуновић, ветеринар из Петровграда, Сава Ивковић, индустријалац из Бјељине, Александар Розенфелд, трговац из Загреба, Фриц Бекер, трговац из Солингена, Јосип Вајхерт, трговац из Беча, Јосиф Векслер, трговац из Беча, др. Јован Ертл, индустријалац из Опака, Александар Хегедиш, трговац из Суботице, инжињер Хајнрих Целнер из Берлина, Зоран Галкановић, судија из Сомбора, Едуард Морант, индустријалац из Загреба, Рудолф Хаваш, новинар из Будимпеште, Рајнхолд Штерн, чиновник из Беча, Алфред Голдштајн, чиновник из Београда, др. Бела Сингер, адвокат из Суботице, Људевит Краус, трговац из Суботице.

*

ВЕНЧАНИ. РОЂЕНИ И УМРЛИ
Венчани су у току јучерашњег дана у Новом Саду: Јулије-Ђула Тот, бравар из Новог Сада са Магдаленом Маријом Арњаш, домаћицом из Земуна; Лајош Молнар, фабрички радник из Ст. Бечеја са Розалијом Барта штамп. радницом из Новог Сада.

Само за 24 динара месечно
достављаће Вам се, по Вашој жељи, свакодневно новосадско издање „Дана“ одмах по изласку из штампарије.
Ако желите да постанете наш претплатник јавите Вашу адресу на телефон бр. 21—06.
Као претплатник „Дана“ можете бесплатно учествовати у великом наградном конкурсу нашег листа у коме ће се читаоцима поклонити јутро земље и 150 других скупоцених награда.

Фрушка Гора намерава да подигне једно дечје игралиште поред железничког моста

Економско-финансиски и правни одбор Општине одржаће данас у 5 часова после подне у просторијама претседника Градске општине седницу. На дневном реду налази се извештај претседника општине у погледу примене Уредбе о смањењу личних принадлежности градских службеника, о постављању привременог градског лекара, у погледу пресуде Касационог суда против некојих градских службеника. Затим извештај о прегледу градске благајне о предлогу ради помиловања др. Павла Пантића, о издавању у закуп оглашивања и одређивања поновне лицитације, као и о молби туристичког друштва Фрушка Гора, које моли да му се изда у закуп градско земљиште иза железничког моста за изградњу једног дечјег игралишта.

На седници претресаће се и молба Лиге против туберкулозе за бесплатно уступање земљишта, као и извештај претседника општине о раду комисије за ликвидацију аграрне реформе и с тим у вези изјава коју Градска општина треба да да. Претресаће се, затим, извештај претседника општине о молби Главне царинарнице за појачање осветљења околних улица, извештај о исходу лицитације за набавку горива и мазива, о отпису дуговања првој армиској области за употребу ваљка и плате радника, као и извештај претседника општине о исходу лицитације за набавку хиљаду тона угља за творницу плина.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Бан г. Светислав Пауновић отпутовао је данас у подне на инспекционо путовање у јужне делове Дунавске бановине.

Претседник општине г. др. Бранислав Борота вратио се са отсуства и данас је преузео претедничку дужност од свога заступника г. Марка Адама, најстаријег градског већника.

Једна депутација грађана из Петроварадина, под вођством г. др. Роберта Пауловића, требала је данас да посети Бана г. Пауновића, да га замоли да се укине трошарина, која се убире у Новом Саду и да се укине градски пожарнички прирез, који се зарачунава према кубатури зграда. Пошто г. Бан у току данашњег дана путује у Београд, депутација није могла бити примљена.

Управни одбор Савеза културних друштава одржаће сутра, у уторак, 29 о. м. у 18 часова седницу, са дневним редом: програм будућег рада и организовање прославе Исидора Бајића.

Задруга Српкиња Новосаткиња одржава сваког уторника чајанке у Трговачком дому од 4—8 часова. Циљ им је међусобно упознавање чланова и пријатеља друштва. За време чајанке свира музика, за време које се омладина забавља играњем. Чист приход од продаје чаја или каве иде у корист пазара народних рукотворина.

Инж. г. Данило Сагмајстер, вршилац дужности шефа Техничког одељења Општине тешко је оболео и по свој прилици мораће се подврћи хитној операцији. За време његовог отсуства заступа га инжињер г. Стеван Наранџић.

Рођени су: Катица, кћи Лазара Петровића, ратара и Гроздане Крстић.

Умрли су: Олга Вујковић рођ. Бурназ, домаћица, стара 52 године. Ева Федерер рођ. Бор, домаћица, стара 72 године.

Аграрна комисија за ликвидацију аграрне реформе на поседу града Новог Сада завршила је у суботу свој рад. Према извештају комисије остаће се граду сто јутара оранице и све оно земљиште које улази у грађевинску зону према регулационом плану. Градска општина има право да тражи и тако звани супермаксимум за опште културне, просветне и хумане циљеве.

Чајанку је одржало јуче Коло српских сестара у заједници са друштвом „Кора хлеба“. Чајанка, која је одржана у малој сали хотела „Слобода“, врло добро је успела.

Место привременог градског лекара креираће се код Градске општине.

—o—

„Пронађен је обијач који је пре две године похарао четири колибе на доњој Клиси“

У Вашем цењеном листу од 23 октобра т. г. на страни петој под насловом „Пронађен је обијач који је пре две године похарао четири колибе на доњој Клиси“ говори се о мени на један скроз неистинит и тенденциозан начин. На основу Закона о штампи молим Вас да у наредном броју Вашег листа донесете следећу исправку:

1. Наводи у поменутом извештају не одговарају стварности, скроз су тенденциозни, а сврха им је да компромитују пред јавношћу како мене тако и читаву моју породицу.

2. Читава ствар је вешта измишљотина неколицине мојих непријатеља међу којима се налази, на жалост, и једна моја рођака као главни иницијатор читаве ствари. Овом приликом је потврђена она народна да „два без душе могу да лише једнога главе“.

Захвалан за предусретљивости,

Живко Паланчанин.

Руски архиепископ г. Анастасије у Новом Саду

У суботу и недељу боравио је у Новом Саду руски архиепископ кишеневски и хаписнки г. Анастасије Високи функционер руске вангранишне цркве вратио је посету г. др. Иринеју Ћирићу, епископу бачком, који га је посетио приликом вођења југословенских хаџија, о Ускрсу ове године, на поклоњење Христовом гробу. У суботу, у 6 часова г. Анастасије служио је бденије у руској цркви, која се налази у владичанском двору. На бденију били су присутни сви новосадски православни Руси, а на јектенија одговарао је руски црквени хор. У недељу, 27 о. м., у Саборној цркви г. Анастасије и г. др. Иринеј Ћирић служили су архијерејску службу уз асистенцију српских и руских свештеника гг. Владислава Јанкулова, протопрезвитера ставрофора и архијерејског заменика, протојереја Миливоја Поповића и Павла Гавриловића, јереја Веље Поповића, Стевана Иванчевића, јереја Сергија, архиђакона Јакова, ђакона Александра Ердељана и Драгутина Симића. На јектенија су одговарала два руска црквена хора, под управом г. г. Тарана и Рајевског. Солисткиње хора биле су гђе Драусаљ, Лаптева, Н. Сарачинска и Трегубовска. У препуној Саборној цркви одржао је говор руској пастви г. Анастасије у коме је нагласио потребу љубави и слоге Руса и Југословена. Нагласио је своју захвалност Југословенима на братски пријем руских избеглица. После подне одржано је вечерње у Саборној цркви на којем је г. Анастасије говорио српској пастви. У свом говору г. Анастасије је подвукао, на један дирљив начин, старање и бригу Блаженопочившег Витешког Краља Александра Првог Ујединитеља и високих српских црквених функционера о руским избеглицама. Изразио је дубоку благодарност руске цркве за сва доброчинства која су се Русима учинила и чине. Његов говор преводио је епископ г. др. Иринеј Ћирић.

После вечерња г. Анастасије и г. др. Ћирић посетили су руски официрски дом, где им је приређен чај. Око 5 часова г. Анастасије отпутовао је у Сремске Карловце, где је имао састанак са митрополитом Евлогијом, који је дошао из Париза, ради измирења две струје које постоје у руској цркви у иностранству.

—o—

Сима Пилишер, сувласник штампарије „Пилишер и комп.“ преминуо је јуче после подне у два часа у 58 години живота. Посмртни остаци пок. Пилишера сахрањени су данас после подне. Спровод је кренуо из мртвачнице на Јеврејско гробље. Удружење власника штампарских предузећа уписало је покојника, уместо венца за добротвора Јадранске страже.

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, Јована Ђорђевића 8. — Власник: ДАКА ПОПОВИЋ, Булевар Краљице Марије 9.
Штампа „Уранија“, штампарски завод, Стеве Стевановића 5.